

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Χωρίς τίτλο. Έργο του Νίκου Παπαδόπουλου

Οι κρεμαστοί κήποι της ουτοπίας

Της ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΜΠΑΡΚΑ

Δεν νομίζω να υπάρχει άλλος εικαστικός που να γνωρίζει τόσο πολλά για την ιστορία των κήπων από τον Νίκο Παπαδόπουλο. Για χρόνια μελετάει την εξέλιξή τους και ταυτόχρονα την επέμβαση του ανθρώπου πάνω στα φυτά τους. Αλλωστε κήπος χωρίς ανθρώπινη εργασία δεν νοείται. Από τους περσικούς, που αποτελούσαν ιερούς χώρους, και τους κρεμαστούς κήπους της Βαβυλώνας μέχρι τις σύγχρονες πράσινες τaráτσες των πολυκατοικιών έχει τρέξει πολύ νερό σ' αυλάκι. Και ο Νίκος Παπαδόπουλος έχει ρίξει ατέλειωτη δουλειά στα σχέδιά του. Εξαντλητικά, τελίτσα τελίτσα με μηχανικά μολύβια, πενάκια ή ξυλομπογιές, είναι σαν να επαναλαμβάνει τη συνεχή πάλη του ανθρώπου με τη φύση, την προσπάθειά του να τη δαμάσει, να την περιορίσει, να της επιβληθεί, να επιστρέψει ξανά σ' αυτήν.

Στην νέα του έκθεση στην γκαλερί ΑΔ, με τίτλο «Ο κήπος ανάμεσα», παρουσιάζει κήπους που φύονται απρόσμενα και σχεδόν παρασιτικά μέσα στον αστικό ιστό. Σε βεράντες, κήπους, ακόμη και πάνω στις στάσεις των λεωφορείων στο κέντρο της Αθήνας. «Ο κήπος, ειδικά στις πόλεις, αντανakλά την ίδια την κοινωνία. Ανάλογα με την αισθητική της έχει και τον κήπο που της αξίζει...» εξηγεί. «Εκείνο λοιπόν που έχει νόημα δεν είναι αν ο κήπος είναι παρών ή όχι, αλλά υπό ποια μορφή υφίσταται και ποιες είναι οι ανθρώπινες σκοπιμότητες ή λειτουργίες που επιτελούνται μέσα σ' αυτόν». Όπως λέει ο Ελύτης, «... ένα τοπίο δεν είναι, όπως το αντιλαμβάνονται μερικοί, κάποιο απλώς σύνολο γης, φυτών και υδάτων. Είναι η προβολή της ψυχής ενός λαού επάνω στην ύλη».

Μεγάλωσε στην επαρχία, σε ένα σπίτι όπου ο κήπος ή-

ταν αναπόσπαστο κομμάτι του. Στα μάτια του ο κήπος εμφανίζεται όχι ως αναγκαιότητα, αλλά ως το αυτονόητο. «Η αμφισβήτηση του αστικού τρόπου ζωής, η απομάκρυνση από τη φύση, η ευχαρίστηση της κηπουρικής εργασίας αποτελούν τάσεις του σύγχρονου καλλιεργητή-κηπουρού, αλλά στην πράξη υπερισχύει ένα υλιστικό μοντέλο και η πραγματική σχέση με τον κήπο και τη φύση εν γένει παραμένει μια ουτοπία» καταλήγει.

Φωτογραφία

Η πρώτη ύλη για τη δημιουργία των σχεδίων του είναι οι φωτογραφίες. Στη συνέχεια τις επεξεργάζεται ψηφιακά και τις τυπώνει. «Είναι το ενδιαμέσο υλικό για να δημιουργήσω εικόνες αποκλειστικά με τους παραδοσιακούς ζωγραφικούς όρους. Τα σχέδια που δημιουργώ προκύπτουν από την επανάληψη ενός σημείου, της τελείας. Η όλη διαδικασία λοιπόν μπορεί να ιδωθεί σαν μια προσωπική καθημερινή παράσταση. Αυτό από μόνο του ωματοποιεί την όλη διαδικασία, η οποία εμπεριέχει και μια μηχανιστική λειτουργία. Αραγε και ο ίδιος ο κήπος δεν αποτελεί ένα είδος επανάληψης; Και οι διαδικασίες συντήρησής του (σκάψιμο, πότισμα, κλάδεμα) δεν οφείλουν να είναι επαναλαμβανόμενες για να υφίστανται;»

«Η επανάληψη για τον Παπαδόπουλο ενεργοποιεί τη ζωή» γράφει στο κείμενο που συνοδεύει την έκθεση η Χριστίνα Ανδρουλιδάκη. «Απέναντι στην ταχύτητα της μηχανικής διαδικασίας, παραθέτει μια ανάποδη χρονικότητα, εκείνη του ανθρώπινου χεριού που ακολουθεί τον ανθρώπινο νου». «Απέναντι στην τεχνολογία τοποθετώ ένα είδος ιεροτελεστίας και απέναντι στην ταχύτητα, την ομορφιά της διαδικασίας» προσθέτει ο ίδιος.

■ Γκαλερί ΑΔ: Παλλάδος 3, Ψυρρή. Διάρκεια έως 7 Μαΐου.

